

Den Frie Evangeliske Forsamlings historie i Mandal

Denne historiske oversikten går fram til 1996, da den ble skrevet i 96.

Skrevet av Vidar Tjomsland

Innholdsfortegnelse

- DFEFs opprinnelse
- Begynnelsen i Mandal
- Gjendøperene
- Menigheten samles
- Lokalet "Salem" bygges
- 1930-årene
- Krigstid
- Menigheten deles
- Etterkrigstid
- 1950-årene
- 1960-årene
- Landsmøtet 1964
- 1970-årene var veksttid
- 1980-årene og inn på 1990 tallet
- Splittelse
- Misjonærer fra menigheten
- Søndagsskolen
- Eldstebrødrer i menigheten
- Kasserere i menigheten
- Forstandere i menigheten

Kilder :

Menighets protokoll
Olav og Signe Gundersen
Erling Drangsland
Øyvind Lid
m.fl.

DFEFs opprinnelse

De frie Evangeliske Forsamlinger (DFEF) regner sitt utspring fra Erik Andersen Nordquelles (1858-1938) frigjøringsopplevelse på "Betel" i Bergen den 2/11-1891. Han fikk da se sitt hjerte fullstendig renses i Jesu blod og Kristus sitte på hjertets trone. Erkjennelsen av å være død med Kristus for å leve med ham, førte med seg en sterk frigjørelse fra all lovtrelldom og menneskelig organisasjon. Etter dette åndelige gjennombrudd fikk Erik Andersen Nordquelle straks kontakt med flere "frie" vennegrupper som var oppstått rundt i landet i 1880-årene. Mange av disse gruppene ble sterkt grepet av Nordquelles frigjøringsforkynnelse. Samtidig fikk han ved sin virksomhet være med og danne mange nye venneflokker. Disse fikk på folkemunnet betegnelsen "De frie venner", et benevnelse som i lang tid ble brukt som navn på bevegelsen. Nordquelle hadde sin bakgrunn i "Frimisjonen" - i dag Det Norske Misjonsforbund. Da T.B. Barratt kom tilbake til Norge etter sin åndsåp-opplevelse i 1906, tok Nordquelle imot han i forsamlingen i Torggaten 7 i Oslo, hvor de samarbeidet fram til 1910. Forskjellighet i syn vedrørende menighetsordning, og noen læremessige ulikheter, gjorde at Barratt skilte lag med Nordquelle. Dette

skapte i 1920-30 årene et skille innen flere av venneflokkene rundt i landet, og det ble to bevegelser - pinsevevnenne og de frie venner.

Dfef er spredt over store deler av landet, fra Honningsvåg i nord til Lindesnes i sør, men hovedvekten ligger på sør- og vestlandet og rundt Oslofjorden. Det er i dag ca.70-80 menigheter og venneflokker som i dag regner sin tilhørighet til Dfef.

Et særpreg med Dfef's menigheter er at de ikke er registrert etter "Lov om trdomssamfunn".

Dfef har fra 1910 drevet et utstrakt misjonsarbeid i mange land rundt om i verden. I dag arbeider mellom 40 og 50 misjonærer i ca.11 land.

Begynnelsen i Mandal

Den Frie Evangeliske Menighet i Mandal daterer sin virksomhet tilbake til omkring år 1915.

I begynnelsen var det særlig tre personer som Gud på en spesiell måte brukte, og som tok i de hardeste tak, det var Erik Skoie, Gabriel Lunde og Nils Vatne. Erik Skoie som reiste som emissær for indremisjonen kom i 1917 i kontakt med den frie forkynnelse på Spangereid (den frie forkynnelse kom til Spangereid ca.1912, hvor Jørgen Lunde var en av grunnleggerne). På den tiden var det også en liten flokk i Mandal som søkte mer av den fylde og kraft som er i evangeliet.

De første årene kalte menigheten seg offisielt for "De Frie Troende venner uten fast organisasjon i Mandal", vanligvis forkortet "Frie venner".

Der er ingenting skriftlig fra denne tiden, første protokoll sees å være på begynt i den tiden menigheten fikk eget lokale i 1932.

Gjendøperene

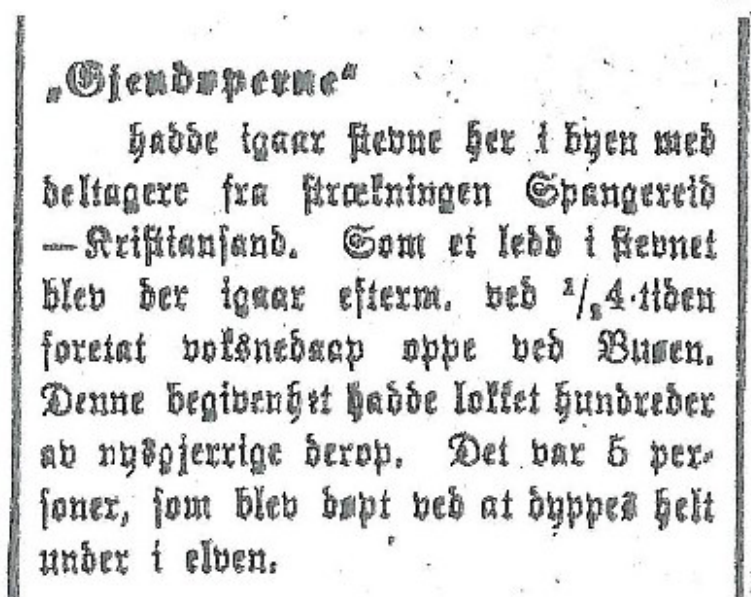
Den første dåpshandling foregikk i 1917 i Lunde vannet på Lunde 7 km vest for byen. To søstre (bl.a. Olevine Viblemo) og en bror ble her døpt av Jørgen Lunde. Det vakte veldig oppsikt, en eldre troende bror på stedet skal ha uttalt: "ja, ja slik er det når en har en skrueløs".

Sommeren 1918 var det igjen dåp og da foregikk dåpshandlingen ved bankebroa. Jørgen Lunde utførte dåpshandlingen, og Erik Skoie talte. I sin tale sa Skoie blant annet at om presten tok en håndfull vann og skvettet på hodet til et barn var dette ikke bibelsk dåp. Denne uttalelsen ble kommentert i lokal- avisen neste dag.

Den 9.mai 1926 var det stevne på ungdomsforeningen og dåp i Mandalselva på eiendomen til Trygve Gundersen, på Buøya. De som døyte seg var: Tobias Hobbesland, Trygve Gundersen, Ingmann Larsen, Martin Skoie og Emma Blørstad. Det var Gustav Svennevik som døyte og han leste fra Heb. 4,1-2. Konrad Gahre kom med et mektig profetisk budskap fra Rom. 6, og han var så beveget at han gråt. Det anslås at det var et sted mellom 1 og 2 tusen som var samlet den dagen. Dagen etter stod denne artikkelen i "Lindesnes":

"Gjendøperene hadde i går stevne her i byen med deltagere fra strekningen Spangereid-Kristiansand. Som et ledd i stevnet ble det i går ettermiddag ved halv 4-tiden foretatt voksendåp oppe ved Buøen. Denne begivenhet hadde lokket hundreder av nysgjerrige deropp. Det var 5 personer som ble døpt ved å dypes helt under i elven."

BILDE: Annonsen i Lindesnes avis i 1926.

Menigheten samles

Omkring 1919 begynte evangelist Erik Skoie, skomaker Birkeland fra Mandal og Karl Larsen fra Vestre Skogsfjord og samles til møter i huset til Gunvor Torkildsen. Men møtene foregikk ikke bare i huset til

søster Torkildsen, også andre åpnet sine hjem for møter, bl.a. Efraim Lunde i Kleven. Gud virket med og stadfestet ordet med de påfølgende tegn, så flere og flere fikk øynene opp for Guds fulle mening med evangeliet. Da venneflokken økte og stuene ikke var store nok, ble det til at Totallokalet ble leid. Ved enkelte anledninger var det så mange samlet at folk stod i gårdsrommet og ute på gaten. Vennene fra Spangereid var ofte med og deltok i møtene, og av de aller ivrigste var Gustav Svennevik og Jørgen Lunde. Tilreisende predikanter i denne tiden var bl.a.: Daniel Nilsen, Hedin, Eikom, Beck Strøm, Tørnkvist, Lyngseht og misjonær Skrøder.

I 1925 kom evangelist Levi Thoresen, som sammen med Gabriel Lunde hadde møter på låve til Karl Larsen på Vestre Skogsfjord. Under disse møtene blir Tobias Hobbesland frelst, Trygve Gundersen blir også frelst omkring den samme tiden.

Vinteren 1927-28 kommer evangelist Ole Kjellås til Mandal og det bryter ut vekkelse hvor mange blir frelst. I denne vekkelsen var det også flere av det veifarende folk (taterene) som ble frelst og senere lot seg døpe. Møtene var mektige og kunne vare til langt på natt.

I 1930 Virket så Aimar Karlsen (far til nåværende predikant Jacob Karlsen) med sønnen Johannes i mange måneder, og mange opplevde frelse, fornyelse, Ånds dåp og helbredelse.

Lokalet "Salem" bygges

Tanken om et eget forsamlingslokale hadde nok brent i vennenes hjerter i mange år, men det var først i 1930 at det ble med mer enn tankene. Søster Gunvor Thorkilsen dør våren 1930 og hun testamenterte 4 500 kr. til menigheten. I testamentet stod det at beløpet skulle deles slik at noe skulle gå til evangelisk arbeid på forsømte steder mens resten skulle gå til nytt lokale for "De Frie Venner" i Mandal.

På menighetsmøtet den 16/11-1930 blir det nedsatt en komité til å finne en passende byggetomt, utarbeide tegning samt foreta et kostnadsoverslag. De som var med i denne komiteen var: Trygve Gundersen, Erik Skoie, Olinius Pedersen, Hans Knutsen og Tønnes Solvang. Det var særlig to tomter som pekte seg ut, den ene var byens tomt i Furulundsgaten, den andre en tomt som K.Flottorp eide. Sistnevnte viste seg å være for lite, dermed ble det sendt en søknad til Mandal formannsskap om å få festet tomten i Furulundsgaten. Det gikk nesten enstemmig igjennom i formannskapet, og tomten ble tilfestet "Den Frie Evangeliske Menighet av troende døpte uten organisasjon i Mandal". Men på grunn av at menigheten ikke var registrert var der litt problemer med å få lån i banken. Det var problemer med det juridiske, for menigheten kunne ikke stå som eier av tomten når den ikke var registrert. Derfor ble den tinglyst med Trygve Gundersen, Sigvald Syvertsen, Oscar Fjeldskaar og Tønnes Solvang som eiere. Det var kanskje grunnen til at en funksjonær i banken hadde gjort en skrive feil der han hadde skrevet "De fire venner.....". Byggekomiteen henvente seg til arkitekt Tallaksen i Kristiansand for å få en tegning, og han gjorde et par utkast. Men det viste seg å bli altfor kostbart å bygge etter disse. Komiteen gjorde da et utkast selv, og fikk så byggmester Tørres Klev til og fullføre dem og få dem godkjent i de forskjellige instanser. Bygget ble reist delvis på dugnad av byggekomiteen, som besto av: Trygve Gundersen og Tønnes Solvang som bygningskyndige, Sigvald Syvertsen som murer og altmuligmann, Erik Skoie som maler og Oscar Fjeldsgaard og Olinius Pedersen som snekkere.

Arbeidet med lokalet begynte i begynnelsen av november 1931 og på gikk hele vinteren til de første dagene av mars 1932. Første møtet var bønnemøte onsdag 2 mars, mens innvielsesfesten var på søndag den 6 mars.

Bygningen kostet ca.11 000 kr., og branntaksten ble satt til 16 000 kr.

Menigheten besluttet at av de pengene som søster Thorkilsen testamenterte til menigheten skulle 1000 kr. avsettes til evangelisk arbeid på forsømte steder i Norge. De forsømte steder var bl.a. Grimestad.

1930-årene

Det er ganske interessant å legge merke til at vennene satte opp noe de kalte "beslutninger angående bruken av huset". Dette ble bestemt på menighetsmøte den 16/11-1930. Grunnen var at en del av vennene i menigheten holdt fast på at fotvask burde praktiseres i menigheten, men det avviste flertallet i menigheten. Da blir det enstemmig vedtatt at menigheten for framtiden skulle rette seg etter denne beslutning i tilfelle stridigheter.

Protokollen sier:

"skulde det oppstå disens om lærerspørsmål inden menigheten som ikke kan ordnes på anden måte skal det avgjøres på følgende måte: Hver av partene oppnevner en broder og disse to oppnevner en tredje,

disse tre skal da avgjøre for vennene det som de da finner er det mest bibelske og som menigheten bør rette seg etter. Disse mænd, kjænte åndsfylte forstandere eller evangelister inden den frie evangeliske forsamling i Norge."

På menighetsmøte 11/4-1932 blir Sigvald Syvertsen valgt til kasserer (Arnt Andersen overtok bare et år senere), og med Ernst Saanum og Oscar Fjeldsgaard som revisorer. På dette menighetsmøtet kom det også fram at en del av vennene ville leie lillesalen til sine møter hvor de skulle ha brødsbrytelse med fotvask. Tønnes Solvang spurte de vedkommende om de ikke ville ta uttalelsene tilbake og bli med i arbeidet i menigheten. Det ble da opplyst at en av de ledende blant de som ville ha fotvask, hadde uttalt at de ikke hadde samfunn med de andre i menigheten og av den grunn ikke kunne arbeide sammen med de. Flere av de andre brødrene sa også at de ønsket at de måtte komme tilbake og være med i arbeidet i menigheten, og at hvis det var noen som ønsket fotvask i forbindelse med brødsbrytelsen så kunne de samles i et privat hus etterpå. Karl Larsen, som var tilhenger av fotvask, foreslo at det skulle avstemmes. Og ved avstemmingen stemte 27 av de 33 fremmøte imot at lillesalen skulle leies ut til de vedkommende. Til slutt sa Oskar Fjelskaar at alle var hjertelig velkommen til å være med i alt.

I 1935 blir 2 etasje innredet med en etter datiden grei leilighet.

Lørdag og Søndag 19-20 sept. 1936 var det bededagsstevne på "Salem", og der deltok Nordquelle, Gustav Svennevik, Severin Larsen og Hans Vennesland m.fl.. Flere budskap med tydninger kom fram. På møtet søndag formiddag kom det inn 133,33 kr. i kollekten. Det begynte med møte lørdag kveld, og fortsatte med møte søndag formiddag, friluftsmøte på Speilen og møte på "Salem" igjen om kvelden. Men disse to dagene var vist ikke nok, for siden det var mat igjen så hadde det fest også på mandagskvelden.

I denne tiden var det mer samarbeid mellom menighetene enn det er nå, så hvis det var stevne en plass så kuttet de ut møtene på sin plass og kom på stevnet. Derfor var det alltid veldig mange folk på stevnene på den tiden.

På årsmøtet 31/12-1936 ble det bestemt å prøve med offerposer som skulle samles inn en gang i måneden ved brødsbrytelsen, dette har vart til i dag hvor man samler inn månedsofferet første søndag i måneden.

På årsmøtet 11/1-1938 ble Petter Nilsen og Johan Andersen valgt til å ordne med musikken, musikkøvelsene og stemming av instrumentene. Johan Andersen stemte instrumentene helt til på begynnelsen av 1990-årene, og det vil da si at han har hatt det lengste oppgave/verv i menighetens historie. På dette årsmøtet fikk også Gunhild Salvesen ansvar for søstermøtene, senere kalt søstermisjonen. De første årene støttet de ikke noen spesielle misjonærer men sendte penger etter som de forskjellige trengte det.

En dansk baker ved navn Carl E. Rosenstand talte en del på "Salem" og han talte visst alltid om jødene. Der var mange ufrelste ungdommer på møtene i 1930-årene.

Krigstid

Så kommer krigen til Norge og vennene opplever at den Tyske okkupasjonsmakt beslaglegger "Salem", dette skjedde den 11/11-1940. Når lokalet ble beslaglagt bodde Signe og Olav Gundersen der (Evelyn og Johan Andersen hadde bod der tidligere). Så da stod vennene igjen husløse, men de fikk fortsette på Totallokalet. Men det varte ikke lenge før dette lokalet også ble beslaglagt av de Tyske myndighetene. I den påfølgende tiden var de så innom Godtemplarlokalet på Malmø, bedehusets lillesal og Adventistbygget. Men så opplevde de at vennene på Frelsesarmeen åpnet sine dører slik at en fikk ha torsdagsmøte og søndagskveldsmøte der.

På et brødemøte i bedehusets lillesal den 14/3-1942 blir eldste brødrene enige om å stille sinne plasser ledige på grunn av at det var oppstått mistillit til dem. På et ekstraordinært menighetsmøte de 17/3-1942 blir det bestemt å velge fem eldstebrødre. Men det var delte meninger om hva som var den mest bibelske måten å velge de på. Det diskuteres flere forslag. Til slutt vedtas det av alle at Gustav Svennevik og Peder Evenstad tilkalles for å ta de ut. På et ekstraordinært menighetsmøte i Adventistlokalet den 11.april 1942 ble det foretatt bibelsk valg av 5 eldstebrødre. De som ble tatt ut etter at Gustav Svennevik og Peder Evenstad hadde bedt om Guds lys over saken, og fått de samme 5 navnene i samme rekkefølge, var: Trygve Gundersen, Tønnes Solvang, Osmund Nygård, Hans Vatne og Petter Nilsen. Disse ble så innsatt ved håndspåleggelse av Svennevik, Evenstad og Erik Skoie etter at menigheten hadde sagt seg enige.

På menighetsmøte 4/3-1944 går menigheten inn for og anmode evangelist Thorstensen om å stå som forstander på ubestemt tid. Han måtte stå uten fast lønn, men få offer hver søndag, og menigheten betalte kost og losji for han. Thorstensen sa seg villig til det. Men på menighetsmøtet hos søster Abrahamsen den

12/11-1944, underretter forstander Thorstensen, som da hadde vært fraværende i tre måneder, om at han hadde tatt imot kall som forstander for Den Frie Menighet i Arendal. Dermed sa han opp sin stilling som forstander for vennene på "Salem". Menigheten går da inn for å kalle evangelist Sigurd Rårl til forstander. Han hadde stått i menigheten de tre månedene Thorstensen hadde vært fraværende. Sigurd Rårl svarer at han må ha en ukes betenkningstid. På menighetsmøtet 21/11-44, sier Sigurd Rårl at han så det som Guds vilje at han skulle motta kallet fra menigheten om å stå som forstander, på samme vilkår som Thorstensen. Hvor lenge Rårl stod vites ikke, sannsynligvis til høsten-45.

På årsmøtet 6/2-1945 hos Trygve Gundersen, velges Solveig Gundersen og Evelyn Andersen som revisorer. På dette møtet henstiller også forstander Rårl til den enkelte at når det var gitt anledning til frie vitnesbyrd og på bønnemøtene om at de ikke var for langstrakte slik at en ikke skulle hindre andre i å få deltatt.

Menigheten deles

Vinteren 1942-43 kommer evangelist Trygve Lie til "Salem". Han stod i menigheten i flere måneder. Trygve Lie hadde mens han stod i "Salem" meldt seg inn i Filadelfia i Kristiansand, uten at et ord var nevnt til vennene på "Salem". Han planla så stevne i Mandal på bedehuset 1 og 2 mai 1943 i samarbeid med Filadelfia i Kristiansand. Eldstebrødrene ville derfor snakke med Trygve Lie, men fikk som svar gjennom Sam Lie at det ikke var noe å snakke om. Sam Lie, Sigurd Eitland og Trygve Lie la så fram for eldstebrødrene et forslag om at Trygve Lie som av Filadelfia i Kristiansand var ansatt som utpostarbeider med Søgne og Mandal som virke område, skulle komme og ha møte hver tirsdag i menigheten. Men brødrene så på det slik at menigheten da ville bli en utpost under Filadelfia i Kristiansand, og det kunne de ikke godta. Trygve Lie begynte derfor med egne møter i Godttemplarlokalet mai-43, der han hadde fått med seg mange av vennene fra "Salem". Det ble innkalt til menighetsmøte på Bedehuset den 29/5-43, og der kom det også klart fram at menigheten ikke kunne godta den slags samarbeid. Hans Vatne sa da at han ikke kunne stå som eldstebror lenger. Fra da av var det to forsamlinger i Mandal.

Den 11/12-43 rettet vennene på "Salem" en henstilling til pinsen om sammenslåing og nedleggelse av virksomheten på begge sider. Slik at de kunne begynne på nytt som en fri forsamling, og ha fritt valg på eldstebrødre. I denne forbindelse ble det innkalt til et felles menighetsmøte mellom "De Frie" og pinsen den 14/12-1943. På dette menighetsmøte svarte pinsen at de kunne godta sammenslåingen hvis det ble en pinseforsamling og en eventuell forstander fra pinsen. Dette svaret kunne ikke vennene på "Salem" godta. Da var der ikke noe mer og gjøre i denne saken, og det ble opp til den enkelte og bestemme hvilken forsamling vedkommende ville slutte seg til. På menighetsmøtet den 18/12-43 var det full enighet i menigheten på "Salem" om å fortsette virksomheten som en fri menighet.

Etterkrigstid

Selv om krigen sluttet i 1945, så ble ikke "Salem" frigitt før 20/7-1946. Grunnen til det var at det norske militæret brukte lokalet.

Det lokalet som møtte vennene etter frigivelsen var et sørgelig syn (tyskerne hadde hester inne i menighetslokalet under krigen). I det nye lokalet som vennene hadde frydet seg over var talerstolen revet vekk, gelendrene på plattformen var vekke, veggene var ødelagte, 2/3 av benkene var vekke, 2 kakkelovner og 1 komfyr var fjernet, trappen til 2 etasje var helt nedslitt og lysnett og lampekupler var ødelagt. Det ble gitt en sum fra Erstatningsdirektoratet på 8000-9000 kr., men dette var langt fra tilstrekkelig. Men det gikk med dugnad og frivillige midler å få "Salem" i skikkelig stand igjen. Lokalet ble tatt i bruk igjen i september 1946.

På årsmøtet 1948 overtar Evelyn Andersen jobben som kasserer etter Petter Nilsen, denne stillingen har hun utført på aller beste måte gjennom 34 år til hun takket av på årsmøtet i 1982.

1950-årene

I 1953 dør Tønnes Solvang, en av menighetens ildsjeler og eldstebror i 25 år.

På 1950-tallet begynte man med musikkøvelser på "Salem" hver lørdag, med sosialt samvær etterpå. Evelyn Andersen ledet musikken.

I 1954 blir Arvid Myreng spurt om å stå som forstander i menigheten, etter at han hadde stått i menigheten et halv års tid. Men han svarer at han ikke så at det var Guds vilje.

I 1957 ivret vennene på "Salem" for saken om reising av lokale i Eiken. På menighetsmøtet 30/1-1957 var Jørgen Stray fra Kristiansand møtt fram for og orientere om de rent juridiske ting i forbindelse med

eventuell bygging. Tilstede var også Bergesti fra Eiken. På dette møtet ble det vedtatt hva man skulle gjøre i denne sak, og disse ble valgt som styremedlemmer i A/L Misjonsbygg: Toralf Njerne, Trygve Gundersen og Olav Gundersen. På menighetsmøte 6/8-1957 kommer det fram at det er reist søksmål mot leiekontrakten mellom A/L Misjonsbygg og Leander Grostøl, etter odelslovgivningen. Etter endt samtale kommer menighetsmøtet fram til at A/L Misjonsbygg opphever leiekontrakten. Dette vedtaket ble gjort enstemmig.

Tobias Hobbesland som opprinnelig var fra Eiken arrangerte flere stevner i Eiken.

På menighetsmøtet 29/9-1957 gir menigheten sin tilslutning til at juniorarbeid kan settes i gang. De som var med og startet juniorarbeider var: Johan Andersen, Hildur Fjeldskaar og Rutte Tønnesen.

På Årsmøtet 4/2-1958 ble det snakket å starte en bibelklasse for ungdom i konfirmasjonsalder.

Bibelklassen starter opp våren 1960 med evangelist Reidar Veiby som lærer.

1960-årene

På søndagsmøtene på 1950 og 60-tallet var der stort sett fulle hus, men det var ikke mer enn ca. 60-70 som "tilhørte" i menigheten.

BILDE: Inne i lokalet Salem på 1960-tallet

Høsten 1961 dør en av menighetens store pionerer, Gabriel Lunde. Han dør på Hogganvik bedehus, hvor han etter å ha vitnet, segner om og dør når han skulle sette seg. I 1966 dør også en annen av menighetens store ildsjeler, Trygve Gundersen.

På menighetsmøte 13/2-1962 blir det enstemmig vedtatt og opprette et brødråd (eldstebrørråd) på 7 personer. I tillegg til de to

(T.Gundersen og O.Nygård) eldstebrødrene, som er selvskevne, blir disse valgt: Angel Johansen, Toralf Njerne, Olaf Vatne, Olav Gundersen og Selmer Samuelsen. På brødrådsmøtet 7/5-1962 blir det enighet om hvilke retningslinjer som skal trekkes opp for brødrådet.

Brødrådet skal ta seg av:

1. Den åndelige side av virksomheten, evangelister som kommer, hvem som bør tilskrives og for hvor lang tid de skal stå o.s.v.
2. De rent praktiske spørsmål ved menigheten, spørsmål om lokalet og ting som hører hertil.
3. Eldstebrørrådet skal fortrinnsvis prøve og holde sine møter hver første mandag i måneden.

På menighetsmøtene igjennom vel et års tid ble det tatt til orde for å ansette en forstander. For en liten menighet var jo dette et svært økonomisk løft, men i tro til Gud fant vennene ut at de ville prøve. Etter å ha bedt over saken, ble de enige om å tilkalle evangelist Frank Hansen som forstander. I februar-63 svarer Frank Hansen at han aksepterer forstanderstillingen.

Innsettelsesfesten ble holdt 6.april 1963. Det var det eldstebrødrene Trygve Gundersen og Osmund Nygård som foretok den høytidelige handlingen med å innvie Frank Hansen til sin gjerning. Herrens velsignelse ble utbedt over forstanderen og hans familie. Hilsener ble brakt fra Indremisjonen ved båtbygger Martin Nygård, og fra Filadelfia ved forstander Tjelta og fra Frelsesarmeen. Lokalet var pyntet til fest, og det som bedre var, de gamle benkene var skiftet ut med nye stoler. At dette lot seg gjøre skyldtes en søster i menigheten, Hansine Tønnesen. Hun gav stolene i alt 150 stk. til menigheten, og når en hører prisen på ca. 9000 kr. så skjønner vi at dette var et svært løft av søster Tønnesen.

Frank Hansen ble først tilsatt for et år, men på årsmøtet 25/1-1964 blir det vedtatt at han skal stå på ubestemt tid. På brødrådsmøtet 15/6-64 nevner Frank Hansen at han vil be seg løst fra stillingen fra høsten av og senest 1/1-1965. Avgangen ble senere satt til 1/10-1964. I oktober 1964 blir det holdt avskjedsfest for forstander Frank Hansen og hans familie etter at han hadde virket i menigheten i 1 1/2 år.

På årsmøtet 11/2-1969 blir Toralf Njerne valgt til ledende eldste, med Erling Drangslund som varamann.

Landsmøtet 1964

Den store saken i den tiden Frank Hansen var forstander var at "Salem" tok på seg å arrangere DFEFs landsmøtet i 1964. Landsmøtet var fra 12-16 august. Landsmøtets motto var "Kongens ærende har hast!". 300 var påmeldte og ble innkvartert både privat og i byens pensjonat og hoteller, mens serveringen foregikk på "Salem". Både forhandlingsmøtene og de evangeliske møtene ble holdt i Indremisjonens ganske nye lokaler med plass til 6-700 mennesker.

Forhandlingsmøtene ble ledet av ordstyrer Otto Hvidsteen og viseordstyrer Albert Robinson, referenter var Jacob Ohldick og Yngvar Pettersen. Møtene var preget av ro og saklighet, og de behandlede saker og rapporter vitnet om en bevegelse i framgang.

I innledningsmøtet ble det bedt inderlig om at Jesus måtte herliggjøres i møtene, og ved Guds nåde skjedde det rikt og velsignende.

Misjonsmøtet på lørdagen var noe helt for seg selv, mektige budskap frembåret av misjonærene ved den Hellige Ånd. Offeret til misjonen i møtet innbrakte ca. 5000 kr.

1970-årene var veksttid

1971 var et år hvor Gud på en helt spesiell måte innledet noe nytt i menighetens historie. Opptakten var Egil, Arne og John Skogrand's 14 dagers møtekampanje, fra 20/4 til 2/5, hvor Gud grep inn til frelse og fornyelse. Denne vekkesånd lå over menigheten i flere år framover, der folk kom i syndenød og ble frelst uavhengig av hvem som stod og talte i menigheten. 1970-årene bar også preg av de mange fellesmøter med kirken, Indremisjonen, Filadelfia og Frelsesarmeen.

Friluftsmøtene kom i fast gjenge fra 1974 med annenhver lørdag, så lenge det var vær til det.

Ungdomsmusikken starter mandag 18 februar 1974 med første øvelse på "Salem". Første gang de sang offentlig var på årsmøtet det samme året. Ungdomsmusikkens leder i den første tiden var Tor Omar Holbek, men da han på høsten-74 begynte og reise som evangelist, overtok Heidi Jensen (nå Reckman) og Elin Årre styringen.

5-7/11 -1976 ble det for første gang i DFEFs historie holdt et bibelseminar i samarbeid mellom Smyrna Bibelinstitut og en lokal menighet. 22 deltakere fra Arendal i øst til Karmøy i vest var samlet. Lærere var Arvid Myreng og J.Ulltvedt.

For første gang i menighetens historie fikk menigheten en sivilarbeider i tidsrommet 1975-76, det var Øystein Ryste fra Brevik. Han var til uvurderlig hjelp da menigheten i denne perioden foretok et svært omfattende utbyggingsarbeide av lokalet. Denne byggeperioden strakte seg over ca. 1 1/2 år., med innvielsesfest 5 mars 1977. Innvielsesfesten samlet ca.170 unge og eldre av menigheten, det ble framført en rekke blomsterhilsninger og rettet takk til alle som hadde vært med i dugnadsarbeidet. Arkitekt Wendt som hadde gjort en fin jobb i forbindelse med utbyggingen fikk overrakt gave og takk fra menigheten. Denne innvielsesfesten falt også sammen med 45-års jubileet for menighetslokalet. Da hadde lokalet økt fra 170 kv.meter til 330 kv.meter, altså nesten en fordobling. Det var spisesal, moderne kjøkken, nye toalettanlegg, peisestue, nytt inngangsparti med overbygg og garderobe. En slik byggeperiode blir også en prøve på hvor menighetsleddene står i forhold til sin menighet. Derfor er imponerende når en hører at antall dugnadstimer kom opp i ca.7000 timer. En hadde ikke mer enn fått innviet det nye tilbygget før det ble svært så god bruk for det. I mai 1977 kom Arne og Egil med en møteserie som egentlig var tenkt å vare i 14 dager, men som på grunn av at mange søkte frelse varte i nesten 2 mnd. På det meste var det nesten 300 mennesker på møtene. En kveld skulle 4 stykker døpes, men før kvelden var omme hadde 8 stykker gått i dåpens grav. Tanken om eget menighetsblad ble født i 1976 og første nummer kom ut vinteren 1977 men navnet "Fredens Budskap". Bladet opphørte i 1989, men man satset videre på fellesbladet "Nytt liv".

25-27/1-1978 var det predikantkonferanse på "Salem".

BILDE: Fra den store dugnaden i 1976.

1980 årene og inn på 1990 tallet

4 bibelgrupper med ca.40 stk. var i sving i løpet av 1980.

I februar 1980 startet man med mannsmøter, med Johannes Weamyhr og Olav Nomedal i spissen. På menighetsmøtet 1/10-1981 ble det vedtatt å ombygge/utbygge 2 etasje på lokalet. På dette møtet ble det også vedtatt og slutte med mannsmøtene.

Den store saken i menigheten i 1982-1983 var byggesaken. Hvor predikant-boligen i 2 etasje blir helt ombygd og modernisert, i tillegg blir 2 etasje utbygd med 2 nye rom til bruk for søndagsskole- og juniorarbeid. Prisen på arbeidet kom på ca. 150 000 kr. Arne Knutsen var byggekomiteens formann. 7 mars 1982 var det duket til stor 50-års jubileum for innvielse av lokalet "Salem". I alt hadde 135 feststemte menighetslemmer benket seg rundt langbord. Det var hilsen fra Filadelfia ved Hans Vatne, og fra Frelsesarmeen ved John Klev. Ungdomsmusikken sang før Reidar Veiby som var i menigheten i den tiden talte.

I tidsrommet 19-30 januar 1983 var det fellesmøter med Filadelfia og Frelsesarmeen, med Emanuel Minos som taler. Helgemøtene ble avviklet i Mandalshallen med mellom 500-700 mennesker tilstede.

Den 14/1-1984 ble det for første gang stelt til eldrefest.

I 1984 dør så to av menighetens pionerer, Tobias Hobbesland og Sigvald Syvertsen.

På midten av 80-tallet når juniorarbeidet sitt høyde punkt med ca.50 juniorer fordelt på to grupper. På slutten av 80-tallet oppnår menigheten en topp med i underkant av 200 store og små som tilhører menigheten.

Den 6 okt.-1988 ble en historisk dag for menigheten idet Rigmor og Nils Johansson kom til menigheten som forstanderpar. Da var det 24 år siden menigheten sist hadde en forstander. Rigmor og Nils Johansson virket i menigheten i ca.2 1/2 år, avskjedsfesten var den 6 mai 1990.

Den 5/2-1989 var også en stor dag i menigheten, da 11 stk. gikk i dåpens grav, 10 av disse var ungdommer i menigheten.

Mange av vennene i menigheten var våren 1993 ivrig opptatt med å forberede landsmøtet som skulle være på Solstrand. Vennene i Mandal, Vigeland, Spangereid, Svennevik, Lyngdal, Byremo og Åseral stod som arrangører av landsmøtet. Året etter ble landsmøtet igjen arrangert på Solstrand, og de lokale menigheter var også med som arrangører da.

På årsmøtet 1994 ble det vedtatt å begynne med utpostmøter på Skjebstad en torsdag i måneden. 28/9-2/10 1994 er det fellesmøter på bedehuset hvor Blå kors står som arrangør, og de aller fleste av byens menigheter støtter opp om møtene og deriblant "Salem". Disse fellesmøtene blir gjentatt på høsten 1995, med Finn Arne Lauvås som taler.

På et menighetsmøte 1/2-1996 forteller ledende eldste Erling Drangslund at han vil trekke seg som eldste, men på grunn av menighetens reaksjon om hvor viktig han er for menigheten bestemmer han seg for å tenke seg om en gang til før han bestemmer seg.

På årsmøtet den 23/2-96 blir det lagt fram for menigheten 3 nye eldste brødre, Tor Arne Lohne, Harald Kalhovd og Yngvar Einarsmo. Disse blir innsatt på søndagsmøtet 24/3-96.

I april 96 kommer Karl Lindstrøm m.fl. på besøk til menigheten for å ha en ukes møteserie, men på grunn av fine møter hvor nådegavene er i funksjon og mennesker blir frelst og fornyet, blir de en uke til. Torbjørn Arnesen sier seg villig til å stå som forstander fra august 96 og framover.

BILDE: Menighetslokalet Salem i dag.

Splittelse

På årsmøtet 23/2-90 kom det fram kritikk av eldstebrødrene og "reglene" i menigheten, noen hadde mistet tilliten til eldstebrødrene. Det kom også opp ting som lå mange år tilbake i tiden. Dette førte til et utvidet årsmøte 16/3-90. Før sommerferien 1990 kobles hjemmeutvalget inn i den konflikten som råder i menigheten om dennes struktur og oppbygging. Et arbeidsutvalg nedsettes og flere møter holdes og munner ut i et stort menighetsmøte den 9.juni 1990, hvor det ble lagt vekt på tilgivelse, forsoning og forbrødring. På dette møtet kom man også fram til at man skulle ha valg på 4 nye eldstebrødre i tillegg til de tre som var fra før. På menighetsmøte den 24/1-1991 er disse på valg : Øyvind Lid, Harald Pedersen, Anker Karlsen, Yngvar Einarsmo, Steinar Bråten og Frode Knaben. De 4 første velges inn, og dette valgresultat fører til at de som er i opposisjon går ut av menigheten. De som går ut av menigheten er ca.75 stk. med store og små. De nye eldstebrødrene innsettes på søndagsmøtet den 3/2-1991.

Misjonærer fra menigheten

1 Nyttårsdag 1948 var en stor dag i menighetens historie, da var det nemlig avskjedsfest for søstrene Kitty og Jørgine Valand som skulle ut som misjonærer til Swasiland. Bak søstrenes utreise stod Mandal, Spangereid og Svennevik som kontaktmenigheter og med Amalie Abrahamsen som kasserer. Dessverre ble Kitty alvorlig syk slik at hun i slutten av august 1950 måtte sendes hjem til Norge med fly og ble innlagt på Lovisenberg sykehus i Oslo. Heldigvis ble hun etter en stund frisk igjen. Men verken hun eller hennes søster Jørgine reiste mer ut til Afrika, men de dro senere til Nord-Norge.

Turid Sneve fra Mandal reiste i 1975 ut til Argentina som misjonær med Betania i Kristiansand som kontaktmenighet. Hun giftet seg ute i Argentina i 1978 med argentineren Miguel Ardiles. Turid kom hjem i 1980 etter første periode. Senere reiste de ut med "Salem" Mandal som kontaktmenighet.

I januar 1976 dro Reidun Løland ut til Swaziland som misjonær, med Mandal, Spangereid og Svennevik som kontaktmenigheter og med Marie Lid som kasserer.

Lørdag 21 april 1979 tok menigheten også avskjed med Ivar og Liv Helmersen som dro til Grønland som Misjonærer.

I 1984 reiste May Lill Drangslund ut for OM. Hun var først i Paris, siden reiste hun rundt i Afrika med Doulos og var i Swaziland en stund. I 1987 giftet hun seg med amerikaneren Hewitt Tomlin og de har de siste årene virket i Belgia.

Den 28 aug. 1988 var det avskjedsfest for Marit Lindland som reiste til Swaziland for et år. Den 26 aug. 1990 er det igjen avskjedsfest for Marit Lindland som reiser ut til en ny periode i Swaziland.

I den siste 30 årene har disse fått anbefaling av menigheten for å reise som predikanter :

Ivar Helmersen (senere trukket tilbake)

Åge Larsen

Tor Omar Holbek (senere trukket tilbake)

Søndagsskolen

På slutten av 1920-tallet begynte man med søndagsskole på Totalen. Søndagsskolen begynte i den tiden kl. 5 om ettermiddagen og mange barn kom hver gang. En av de som var søndagsskole lærere på den tiden var Bolette Lønning, senere ble hun gift med Gabriel Lunde.

Søndagsskole lærere på 1930-tallet var: Tobias Hobbesland, Ernst Saanum, Johan Andersen, Haldur Wiblemo, Ester Olsen, Ruth Skoie og Hans Vatne.

"Salem" opplevde vel litt av en glansperiode på 1950-tallet hvor det kunne komme opp mot 120 barn på søndagsskolen.

Et nytt navn dukket opp i søndagsskolen i 1951 det var Hildur Fjeldsgaard, hun var aktiv til 1990 i flere år som bestyrer for søndagsskolen. Andre navn det er vanskelig å komme utenom når det gjelder søndagsskolen er: Selmer Samuelsen og Olav Gundersen (1956-1975).

En pensjonert skipper, som var blitt ufør i forbindelse med jobben, ved navn Dan Gudmunsen bodde på "Santi". Han gikk på møte på "Salem" så ofte han kunne, og han snakket ofte om søndagsskole festene i Mandal i hans barndom der de loddet ut julekaker. Så i 1958 tok søndagsskolen på "Salem" opp denne tradisjonen med å lodde ut julekake til barna på den årlige søndagsskole festen. De første årene loddet de ut en kake blant guttene og en blant jentene, i de senere år er det blitt 2 på hver. De hadde i flere år spesial avtale med baker Peter Fredriksen om levering av bakverk. Dan Gudmunsen gav hvert år en god del penger til søndagsskolen på "Salem".

Søndagsskolen i Mandal var godt organisert på 50- og 60-tallet for da ble det arrangert søndagsskolens dag, i samarbeid mellom Salem, Filadelfia, Frelsesarmeen, kirka og Kleven søndagsskole. De gikk i tog fra fiskebrygga til skriverhaven, hvor de hadde taler, leker o.l.. Dette fortsatte til opp på 80-tallet.

BILDE: Søndagsskolen i 1963 eller 64..

Eldstebrødre i menigheten

Oskar Fjelskaar11/4-1932	- før 1942
Olinius Pedersen11/4-1932	- 7/5-1933
Trygve Gundersen1928	- 5/5-1959
.....5/1-1960	- 26/2-1966
Tønnes Solvang1928	- 1953
Osmund Nygård10/1-1939	- 1948/49
.....9/10-1951	- 26/2-1966
Hans Vatne7/2-1934	- 29/5-1943
Sam Lie Lande7/2-1934	- 10/1-1939
Tobias Hobbesland7/2-1934	- før 1942
Ernst Sånum10/1-1939	- 14/3-1942
Petter Nilsen11/4-1942	- 9/10-1951
Toralf NjerveÅrsmøte 1951	- 8/1-1955
.....25/1-1964	- 11/2-1982
Laurits Larsen26/2-1966	- 13/2-1981
Angel Johannsen1953	- 1961(?)
.....24/10-1966	- 10/1-1975
Erling Drangsland24/10-1966	- 30/1-1998
.....28/1-2000	- 2004(?)
Olaf Vatne1971	- 18/2-1983
Øyvind Lid10/1-1975	- 12/2-1988
.....1/2-1991	- 3/2-1995
Åge Larsen13/2-1981	- 18/2-1994
Karl Larsen18/2-1983	- 1986/87
Sigvald Tjomsland12/2-1988	- 18/2-1994
Miguel Ardiles12/2-1988	- 18/2-1994
Harald Pedersen3/2-1991	- 22/8-1993
Anker Karlsen3/2-1991	- Sommeren 1999
Yngvar Einarsmo3/2-1991	- 28/1-1992
.....24/3-1996	- 14/5-1998
Tor Arne Lohne24/3-1996	-
Harald Kalhovd24/3-1996	- 2007
Jan Bjarne Skrøvje??/8-2007	-

Ivar Helmersen var medeldste 2-3 år på slutten av 1980-tallet.

Kasserere i menigheten

Sigvald Syvertsen11/4-1932	- 15/3-1933
Arnt Andersen15/3-1933	- ?
Petter Nilsen?	- 6/1-1948
Evelyn Andersen (1944)	6/1-1948	- 12/2-1982
Magne Lande12/2-1982	- des.1990
Björg Fredriksenjan.1991	- jan.1992
Svanlaug Drangslandfebr.1992	- 31/12-1995
Tor Arne Lohne1/1-1996	-

Forstandere i menigheten

Thorstensen4/3-1944 - 12/11-1944
Sigurd Rårl21/11-1944 - 1945/46
Frank Hansen6/4-1963 - 1/10-1964
Nils Johansson6/10-1988 - 6/5-1990
Torbjørn ArnesenAug.1996 - aug. 2002